

követet az USA-ba. Mann el is indult, de csak Bécsig jutott el. Ott kapta a hírt a szabadságharc bukásáról. Mann számos jelentést írt Magyarországról, magáról a Habsburg Birodalomról, illetve a közép-európai régióról, még a szabadságharc bukása után is. Ez később egy botrányhoz is vezetett, amit Hülsemann-levél botrányként tartunk számon.

Rekecki Vivien

Hogyan mondanak nemet a vajdasági magyar általános és középiskolás gyerekek?

A vizsgálat középpontjában vajdasági magyar általános- és középiskolások elutasító stratégiái állnak. Az elutasítás beszédaktusát vizsgáló munka egy diskurzuskiegészítő kérdőív eredményeinek felhasználásával jött létre. A kitöltésre 166 13–17 év közötti adatközlő vállalkozott, akik a Vajdaság valamely általános vagy középfokú intézményében tanulnak magyar nyelven. A munka elméleti része korábbi magyar intralingvális kutatásokra támaszkodik: Szili Katalin és Maróti Orsolya gyakorlatát követi. Fő célja, hogy megállapításokat tegyen arról, milyen jellegzetes stratégiákat, nyelvi eszközöket használnak a multikulturális közegben élő tinédzser korú fiatalok. Három fő szempontot emel ki: az érzelmi kötődésnek, a kérdés súlyának és a társadalmi távolságnak befolyását az elutasító stratégiákra. Az ezeket a tényezőket tárgyaló fő fejezetekben további megállapítások olvashatók a lányok és a fiúk válaszainak különbségeiről, az életkor elutasítási stratégiákra tett befolyásáról, az elutasító stratégiák nyelvi megszerkesztettségéről. Külön fejezet szól az elutasítás és az udvariasság kapcsolatáról, amelyben az elutasításhoz társuló járulékos szerkezetek (pl. bocsánatkérés, sajnálatkifejezés) kerülnek bemutatásra. Noha jelen tanulmány csak a szabályok feltárására vállalkozik, az eredmények a továbbiakban komparatív vizsgálatokban is hasznosíthatók, valamint hozzájárulhatnak a nyelvtanítás sikerességéhez, hiszen a magyart idegen nyelvként tanulók képet alkothatnak a célnyelv kulturális meghatározottságáról.

Rigóczki Gergely

Résztvételi folyamatok és közösségi költségvetés kialakítása Zugló példáján

A demokratikus innovációk, valamint résztvételi folyamatok jelenléte és kutatása mára elengedhetetlen része a városi politikának, illetve városfejlesztésnek, hiszen ezen folyamatok alkalmazása hozzájárulhat a lakosság érdekeinek jobb képviseletéhez, igényeik könnyebb érvényesüléséhez, ez pedig a különböző térbeli és társadalmi különbségek csökkenéséhez. A deliberatív és résztvételi demokrácia között gyakran átfedések figyelhetők meg, ugyanakkor a két forma

alapvetően különböző. Az előbbi elsősorban párbeszédet foglal magába, míg az utóbbi több folyamat összefoglaló neve. Ugyanakkor, gyakran nehéz a kutatás eredményeit a gyakorlatba átültetni, hiszen a kutatókon kívül legtöbbször más szereplők nem vesznek részt ezen folyamatok vizsgálatában. Így a kutatás során különösen fontos a kutatók résztvevői, megfigyelői, összességében kvalitatív megközelítéseinek alkalmazása.

Ezekre alapozva a részvételi akciókutatás módszer keretei között valósult meg a kutatás, amely során aktív részvételt vállaltam a deliberatív demokrácia eszközeinek kidolgozásában Zuglóban. Kutatásom során megfigyeléssel, valamint interjúk készítésével vizsgáltam az eszközök és folyamatok kialakulását, azokhoz a lakosság és az önkormányzat dolgozóinak hozzáállását.

Zuglóban számos, egymástól független részvételi kezdeményezés indult 2025 tavaszától kezdődően. Ide tartozik a különböző témákat kidolgozó lakossági munkacsoport, a részvételi költségvetés, a részvételi fórum, valamint a Községi és Részvételi Osztály felmérései.

Összességében megállapítható, hogy a lakosság körében jelentős igény van az efféle folyamatokra, és a számos nehézség ellenére a részvételi eszközök bevezetése ígéretesnek és sikeresnek tekinthető.

Sáfi Csaba

Orosz, ukrán, orosz ajkú ukrán, avagy az ukrainai oroszok csoportosítása az 1991–2014 közötti időszakban

A több mint két évtizedre visszatekintő ukrán válság a maga geo- és biztonságpolitikai hatása mellett ismét ráirányította a figyelmet az európai kontinens nyugati felében már lezártnak tekintett, de legalábbis egyfajta „befagyott problémakörnek” tekintett nemzeti/nyelvi/vallási kisebbségi kérdés fontosságára és rendezetlenségére. A többségi nemzet és a kisebbségek közötti szembenállás azonban nem a 2014-ben kezdődött ukrán válsággal, nem is a 2004-es narancsos forradalommal vette kezdetét, hanem már a független Ukrajna 1991-es létrejötté óta a mélyben parázslott. A független ukrán állam létrejötté után szinte általános volt az a nézet, hogy az ország orosz nemzeti közössége, amely elsősorban az ország keleti-déli megyéiben, illetve a Krímben rendelkezett erős etnikai pozíciókkal, egységes fellépéssel alááshatja az ország szuverenitását és területi integritását.

Többségi-kisebbségi szemüvegen keresztül nézve a kisebbségi problémakör Ukrajnában gyakorlatilag egyet jelentett az „oroszkérdéssel”. Annak meghatározása azonban, ki számít orosznak, meglehetősen nehéz és összetett feladatnak tűnik. Ha az ukrainai orosz közösséget vizsgáljuk, akkor több, egymást átfedő, egymást kiegészítő, több ponton érintkező csoportot különböztetünk meg. Az ukrainai „orosz közösség” ugyanis nemcsak meghatározó etnikum, vagyis